

Міністерство освіти і науки України

**ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет менеджменту, адміністрування та права

**Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського
спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін**

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ

**Методичні вказівки
до самостійного вивчення дисципліни**

**для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форми здобуття освіти зі спеціальності
242 «Туризм»**

**Харків
2022**

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет менеджменту, адміністрування та права
Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування»
та соціально-гуманітарних дисциплін

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ

Методичні вказівки
до самостійного вивчення дисципліни

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форми здобуття освіти зі спеціальності
242 «Туризм»

Затверджено рішенням
Науково-методичної ради
Факультету МАП ДБТУ
Протокол № 1
від 22 вересня 2022 р.

Харків
2022

УДК

Ф 56

Схвалено
на засіданні кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування»
та соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол №1 від 25 серпня 2022 р.

Рецензенти:

В. В. Прокопенко, д-р філос. наук, проф., професор кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада ХНУ ім. В.Н. Каразіна;

С. Г. Пилипенко, канд. філос. наук, доц., доцент кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін.

Ф 56

Соціальна філософія : метод. вказівки до самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ден. та заоч. форми здобуття освіти зі спец. 242 «Туризм» / Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад. Д.Л. Кобелева. – Харків : [б. в.], 2022. – 17 с.

Методичні вказівки з дисципліни «Соціальна філософія» розроблено відповідно до навчальної програми. Видання включає програму та структуру навчальної дисципліни, теми для самостійного засвоєння студентами (з вказуванням літературних джерел), рекомендовану літературу та електронний ресурс, питання для самоконтролю.

Видання призначено студентам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної (заочної) форми навчання, спеціальності 242 «Туризм».

УДК

Відповідальний за випуск: Н. І. Моїсєєва, д-р екон. наук, проф.

© Д. Л. Кобелева, укладання, 2022

© ДБТУ, 2022

Зміст

Вступ.....	4
Опис навчальної дисципліни.....	4
Мета навчальної дисципліни.....	4
Програма навчальної дисципліни.....	5
Структура навчальної дисципліни.....	5
Самостійне опрацювання тем	6
Рекомендована література.....	13
Питання для самоконтролю.....	15

Вступ

Сучасна соціальна філософія є узагальненою соціально-філософською думкою людства, що ґрунтується на теоретичних надбаннях, здобутих у лоні кожної національної філософії. Її ідейною основою є загальнолюдські пріоритети і цінності. Метою сучасної соціальної філософії є обґрунтування оптимальних шляхів і засобів досягнення соціальної справедливості, забезпечення громадянської злагоди, прогресивного розвитку суспільства, формування інтелектуально-творчої особистості.

Робочу навчальну програму курсу «Соціальна філософія» укладено згідно вимог щодо загальноприйнятої системи організації навчання. Програма визначає обсяг базових знань та компетенцій, якими повинен опанувати студент на основі засвоєння соціально-філософської проблематики.

Опис навчальної дисципліни

З початку зародження наукового пізнання людство цікавило питання «Що таке суспільство?». Осмислюючи світ, люди прагнули зрозуміти мету і зміст свого існування, відповісти на питання, що таке суспільство, чому відбуваються зміни, яка роль людини в цьому. Соціальна філософія дає загальне уявлення про суспільство як цілісну систему, яке далі конкретизується в низці інших аспектів його дослідження соціально-гуманітарними науками.

Мета навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Соціальна філософія» є знайомство студентів із розмаїттям суспільних процесів, фактів, явищ, подій, світоглядних чинників і мотивів людської діяльності; розширення світоглядних орієнтирів та методологічних підходів студентів щодо здійснення цілісного концептуального аналізу функціонування та динаміки розвитку сучасного суспільства, ролі в ньому людини; з'ясування того, як суспільство породжує людські інтереси, формує соціальні ідеали, утворює різноманітні системи соціальних цінностей і взаємодії; формування навичок самостійного аналізу реальних історичних процесів і явищ суспільного життя; вміння відстоювати власну світоглядну позицію.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

«Становлення та розвиток соціальної філософії»

Лекції:

Тема 1. Соціальна філософія античного світу.

Тема 2. Соціальна філософія і теологія доби Середньовіччя та Відродження.

Тема 3. Нові часи: державотворча спрямованість соціальної філософії.

Тема 4. Універсальна модель соціального: німецька класика.

Тема 5. Соціальні проблеми 19 ст. Соціальна філософія та соціологія.

Тема 6. Соціальні кризи 20 ст. та філософська рефлексія.

Тема 7. Діалог на зламі століть: множинність соціально-філософського знання.

Тема 8. Соціально-філософська думка України.

Змістовий модуль 2.

«Предмет, завдання і основні проблеми «Соціальної філософії»

Лекції:

Тема 9. Предметне поле соціальної філософії.

Тема 10. Основні поняття та категорії соціальної філософії.

Тема 11. Видатні філософи: історична еволюція ідей.

Тема 12. Основні сфери суспільно життя.

Тема 13. Загальна концепція історії соціальної філософії.

Тема 14. Людина як суб'єкт соціального процесу. Суспільні відносини.

Тема 15. НТП та проблеми майбутнього людства.

Структура навчальної дисципліни

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 30 годин лекції, 30 годин – практичні заняття, 30 годин – самостійна робота, екзамен.

Форма навчання	Кредитні модулі	Всього		Розподіл навчального часу за видами занять			Семестрова атестація
		кредитів	годин	лекції	семінарські заняття	Індивід. завдання	
Денна	2	3	90	30	30	реферат	екзамен

Самостійне опрацювання тем

Змістовий модуль 1.

«Становлення та розвиток соціальної філософії»

Тема 1. Соціальна філософія античного світу

1. Давньогрецький поліс як громадська община та форма місцевого самоуправління.
2. Соціально-філософські погляди Платона та його вчення про ідеальну державу.
3. Соціально-філософські погляди Аристотеля: обґрунтування «середнього класу».
4. Стоїцизм як ідейна основа бачення людини і суспільства періоду римської античності.

Література:

1. Арістотель. Нікомахова етика / Пер. з давньогр. В. Ставнюк. – К.: Аквілонплюс, 2002. – 480 с.
2. Арістотель. Політика / Пер. з давньогр. та передм. О. Кислюка. – К.: Основи, 2000. – 239 с.
3. Диоген Лаэртский. О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов / АН СССР, Ин-т философии; Общ. ред. и вступит. статья А.Ф. Лосева. – М.: Мысль, 1979. – 620 с.
4. Платон. Держава / Пер. з давньогрец. Д. Коваль. – К.: Основи, 2000. – 355с.
5. Цицерон М. Про державу; Про закони; Про природу богів / Пер. з латин. В. Литвинова. – К.: Основи, 1998. – 476 с.

Тема 2. Соціальна філософія і теологія доби Середньовіччя та Відродження.

1. Суспільство в Середні віки: два світи – церковний і світський.
2. Становлення теологічного бачення суспільства: Августин та його вчення про рівність.
3. Первинність церкви над державою в концепції Томи Аквінського.
4. Соціально-філософська парадигма епохи Відродження.

Література:

1. Августин Аврелій. Сповідь (переклад з латини Н. Григор'євої). — Київ: Грані, 1997.
2. Блаженный Августин. Творения. – Том 3–4. – СПб.: Алетейя, 1998. Подготовка текста к печати С. И. Еремеева.
3. Тома Аквінський. Коментарі до Арістотелевої «Політики» / Пер. з латини О. Кислюк; авт. передм. В. Котусенко. — 2-е вид. — К.: Основи,

2003. — 796 с.

Тема 3. Нові часи: державотворча спрямованість соціальної філософії

1. Проблеми взаємодії влади і громадян у вченні Н. Макьявеллі про державу. Перші соціальні утопії: Т. Мор, Т. Кампанелла.
2. Становлення поняття природного права.
3. Теорія суспільного договору: Т. Гоббс, Дж. Локк, Ж.-Ж. Руссо.
4. Розподіл влад у соціальній теорії Ш.-Л. Монтеск'є.

Література:

1. Бэкон Ф. Новый Органон // Бэкон Ф. Сочинения. В 2-х т. – Т.1. – М.: Мысль, 17 1991.
2. Гоббс Т. Левіафан, або Суть, будова і повноваження держави церковної та цивільної. – К.: Дух і літера, 2000. – 600 с.
3. Декарт Р. Метафізичні розмисли. Міркування стосовно наук. Головні правила методу // Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В. Губерського. – К.: Знання, 2009. – С.59–73.
4. Локк Дж. Два трактати про врядування // Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В. Губерського. – К.: Знання, 2009. – С.561–573.
5. Мак'явеллі Н. Державець // Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В. Губерського. – К.: Знання, 2009. – С.549–560.
6. Спіноза Б. Теологічно-політичний трактат / Пер. з лат. В. Литвинова. – К.: Основи, 2005. – 237 с.

Тема 4. Універсальна модель соціального: німецька класика

1. Соціально-філософські ідеї представників німецької класичної філософії.
2. Людська історія як реалізація “плану природи” у філософській концепції І. Канта.
3. Антропологізм Л. Фойєрбаха.

Література:

1. Гегель Г. В.Ф. Философия истории. – СПб.: Наука, 2000. – 247 с.
2. Кант І. Критика практичного розуму. – К.: Юніверс, 2004. – 240 с.
3. Руссо Ж.-Ж. Про суспільну угоду, або Принципи політичного права. – К.: PortRoyal, 2001. – 583 с.
4. Фойєрбах Л. Фрагменти до характеристики моєї філософської біографії // Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В. Губерського. – К.: Знання, 2009. – С.250–260

Тема 5. Соціальні проблеми 19 ст. Соціальна філософія та соціологія.

1. Власність і відчуження як соціально філософська проблема.
2. Утопічний соціалізм Сен-Сімона, Шарль Фур'є
3. Соціальна “фізика” О.Конта

Література:

1. Кривуля, Олександр Михайлович. Філософія [Текст] : навч. посіб. / О. М. Кривуля, 2010. – 592 с.
2. Безродний Є. Ф., Уткін О. І. Історія політичних вчень: Навчальний посібник. — К.: ВД «Професіонал», 2006. — 432 с.
3. Конт О. Дух позитивной философии. Слово о положительном мышлении/ Перевод с франц. И.А. Шапиро, 2003. – 256 с.

Тема 6. Соціальні кризи 20 ст. та філософська рефлексія.

1. Основні проблеми і напрямки розвитку соціальної філософії ХХ століття.
2. Концепції соціальної дії і комунікативної дії в соціальній філософії (Т. Парсонс, Ю. Габермас).
3. Поняття соціального у філософії. Соціум як історичний процес.

Література:

1. Кривуля, Олександр Михайлович. Філософія [Текст] : навч. посіб. / О. М. Кривуля, 2010. – 592 с.
2. Парсонс Т. Соціальна структура і особистість. – Дух і літера, 2011.
3. Хабермас Ю. Моральное сознание и коммуникативное действие. - Наука, 2001.- 382 с.

Тема 7. Діалог на зламі століть: множинність соціально-філософського знання

1. Соціологічна інтерпретація суспільства: О. Конт, Г. Спенсер, Дж.С. Міль.
2. Філософія глобалізму.
3. Основні тенденції розвитку сучасного світу як виклик цивілізації.

Література:

1. Валлерстайн И. Конец знакомого мира. Социология XXI века: Пер. с англ. В.Л. Иноземцева. – М.: Логос, 2003. – 236 с.
2. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму: Пер. з нім. – К.: Основи, 1994. – С.38–69.
3. Габермас Ю. Структурні перетворення суспільної відкритості: дослідження категорії громадянське суспільство: Пер з нім. – Львів: Літопис, 2000. – 318 с.
4. Дильтей В. Типи світогляду і уявлення їх у метафізичних системах //

Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В. Губерського. – К.: Знання, 2009. – С.150–162.

5. Дюркгейм Э. О разделении общественного труда. Метод социологии. – М., 1991. – 576 с.
6. Камю А. Бунтівна людина / Камю А. Вибрані твори. У 3-х т. – Т.3. Ессе / Пер. з фр. – Харків: Фоліо, 1997. – С.181–438.
7. Козловські П. Постмодерна культура // Сучасна зарубіжна філософія: Течії і напрями (Хрестоматія). – К.: Либідь, 1996. – С.245–294.
8. Ніцше Ф. Генеалогія моралі // Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В. Губерського. – К.: Знання, 2009. – С.132–140.
9. Фойєрбах Л. Фрагменти до характеристики моєї філософської біографії // Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В. Губерського. – К.: Знання, 2009. – С.250–260.

Тема 8. Соціально-філософська думка України.

1. Витоки соціально-політичних вчень в Україні.
2. Українська соціальна думка XVI-XVII ст.
3. Соціально-філософські мотиви у творчості Т. Шевченка та І. Франка.
4. Філософсько-історична концепція М. Грушевського.

Література:

1. Горський В. С. Історія української філософії [Текст] : навч. посіб. / В.С. Горський. - 4-е вид., доп. – К. : Наук. думка, 2001. – 376 с.
2. Белебега І.О. Філософія українського світогляду : Навчальний посібник. – Харків : Міськдрук, 2013. – 398 с.
3. Андрущенко В. П. Історія соціальної філософії (Західноєвропейський контекст): підручник для студ. вищих навч. закл. / В.П. Андрущенко; М-во освіти України, Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т вищої освіти АПН України. – Київ: Тандем, 2000. – 416 с.

Змістовий модуль 2.

«Предмет, завдання і основні проблеми «Соціальної філософії»

Тема 9. Предметне поле соціальної філософії

1. Предмет, задачі і функції соціальної філософії.
2. Специфіка і логіка соціального пізнання.
3. Соціальна філософія та інші суспільні науки.

Література:

1. Андрущенко В. П. Історія соціальної філософії (Західноєвропейський

контекст): підручник для студ. вищих навч. закл. / В.П. Андрущенко; М-во освіти України, Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т вищої освіти АПН України. – Київ: Тандем, 2000. – 416 с.

2. Барулин, Владимир Семенович. Социальная философия [Текст] : учебник / В. С. Барулин, 2000. – 558 с.
3. Социальная философия: Учебник/ Барулин В.С. – М.: Гранд, 2002. – 560 с.
4. Философия социальных и гуманитарных наук. Учебное пособие для вузов / Под общ. ред. проф. С.А. Лебедева. – Изд. 2-е, испр. и доп. – М.: Академический Проект, 2008. – 733 с.

Тема 10. Основні поняття та категорії соціальної філософії

1. Поняття суспільства як соціального організму.
2. Індивідуальне і суспільне.
3. Соціальні відносини і соціальна система суспільства.

Література:

1. Горлач, Николай Иванович. Философия ценностей [Текст] : моногр. / Н. И. Горлач, С. А. Заветный, А. В. Кострикин, 2010. – 484 с.
2. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підруч. для вищ. навч. закл. / В.П. Андрущенко, Л.В. Губерський, М.І. Михальченко. – К.: Генеза, 2006. – 354 с.
3. Філософія історії: Навч. посіб. /Т.І.Яшук. – К.: Либідь, 2004. – 246 с.
4. Філософія науки [Текст] : навч. посіб. / Л. В. Фірсова [та ін.] ; за ред. Л. В. Фірсової, 2003. – 336 с.
5. Философия общения [Текст] : монография / В. Г. Кремень [и др.], 2011. - 440 с.
6. Філософський словник соціальних термінів / Ред. рада Андрущенко В.П., Губерський Л.В., Кремень В.Г. та ін., 3-тє вид., доп. – К. – Харків: Р.И.Ф., 2005.

Тема 11. Видатні філософи: історична еволюція ідей

1. Соціальна думка стародавнього Китаю та Індії.
2. Антропологічний та соціальний поворот у Західній філософії.
3. Вітчизняна соціально-філософська думка.

Література:

1. Андрущенко В. П. Історія соціальної філософії (Західноєвропейський контекст): підручник для студ. вищих навч. закл. / В.П. Андрущенко; М-во освіти України, Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т вищої освіти АПН України. – Київ: Тандем, 2000. – 416 с.
2. Беседы и суждения Конфуция. – СПб.: ООО «Издательство

«Кристалл»», 1999. – 1120 с.

3. Диоген Лаэртский. О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов / АН СССР, Ин-т философии; Общ. ред. и вступит. статья А.Ф. Loseва. – М.: Мысль, 1979. – 620 с.
4. Драгоманов М. Чудацькі думки про українську національну справу // Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упоряд. М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко та ін. – К.: Либідь, 1993. – С.379–380.
5. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. – К.: Оріє, 1992.– 230с.

Тема 12. Основні сфери суспільно життя.

1. Природа і суспільство.
2. Діяльність як засіб існування соціального.
3. Матеріальне виробництво як основа існування та розвитку суспільства.
4. Специфіка духовного виробництва.

Література:

1. Бабаєв В.М. Соціальне пізнання / В.М. Бабаєв, О.С. Пономарьов, С.М. Пазиніч, С.О. Заветний. – Х. : Харківський національний університет міського господарства, 2014. – 313 с.
2. Артемюк Б. Філософські проблеми суспільного розвитку. – К.: Абрис, 2008. – 176 с.
3. Луман Н. Общество как социальная система. – М.: Логос, 2004. – 232 с.

Тема 13. Загальна концепція історії соціальної філософії

1. Філософія історії: предмет, об'єкт, методологія.
2. Ідея соціального та історичного прогресу.
3. Роль особистості в історії.

Література:

1. Бойченко І.В. Філософія історії. Підручник. – К.: Основи, 2000. – 246 с.
2. Тойнбі А. Дослідження історії. – К.: Основи, 1995. – 236 с.
3. Філософія історії: Навч. посіб. /Т.І.Ящук. – К.: Либідь, 2004. – 246 с.
4. Шпенглер О. Присмерк Європи. Нариси морфології світової історії // Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В. Губерського. – К.: Знання, 2009. – С.587–596.
5. Ясперс К. Смысл и назначение истории: Пер. с нем. – М.: Республика, 1994. – 527 с.

Тема 14. Людина як суб'єкт соціального процесу. Суспільні відносини.

1. Поняття особистості, свобода та відповідальність.
2. Праця, спілкування, мова - основні фактори антропосоціогенезу.
3. Сутність і зміст духовного життя суспільства.

Література:

1. Бердяев Н. А. Философия свободы. Смысл творчества. — М., 1989.
2. Бережной Н. М. Человек и его потребности / Под ред. В. Д. Диденко. — М.: Форум, 2001.
3. Воронкова В. Г. Метафізичні виміри людського буття (проблеми людини на зламі тисячоліть). — Запоріжжя, 2000. — 176 с.
4. Грیشнова О. А. Людський розвиток. Навч. пос. — К.: Консум, 2006. — 308 с.
5. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світогляд. аналіз. / Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. — 2-е вид. — К.: Знання України, 2005. — 580 с.
6. Саух П.Ю. Україна на межі тисячоліть: трансформація духу і випробування національним буттям. — Рівне: Волинські обереги, 2001. — 219 с.
7. Воронкова В. Г. Соціально-економічне прогнозування. — К.: ВД «Професіонал», 2004. — 288 с.
8. Навроцький В. В. Логіка соціальної взаємодії. Монографія. — К.: Кондор, 2005. — 204 с.
9. Проблеми сталого розвитку України: Зб. наук. доповідей / НАН України; Наукова рада НАН України з проблем навколишнього середовища і сталого розвитку. — К.: БМТ, 2001. — 424 с.

Тема 15. НТП та проблеми майбутнього людства.

1. Наука як соціальний інститут і чинник розвитку виробництва.
2. Характер, і наслідки глобальних проблем ХХ ст.
3. Співвідношення природного і соціального в житті суспільства.
4. Майбутнє: проблеми прогнозування.

Література:

1. Філософія науки [Текст] : навч. посіб. / Л. В. Фірсова [та ін.] ; за ред. Л. В. Фірсової, 2003. — 336 с.
2. Харари Ю. Н. Sapiens: Краткая история человечества : монография. 2018. 512 с.
3. Харари Ю. Н. Homo Deus: Краткая история завтрашнего дня : монография. 2018. 496 с.
4. Харари Ю. Н. 21 урок для 21 століття : монографія. Київ : Форс України, 2018. 416 с.

Рекомендована література

Базова література

1. Андрущенко В. П. Історія соціальної філософії (Західноєвропейський контекст): підручник для студ. вищих навч. закл. / В.П. Андрущенко; М-во освіти України, Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т вищої освіти АПН України. – Київ: Тандем, 2000. – 416 с.
2. Артемюк Б. Філософські проблеми суспільного розвитку. – К.: Абрис, 2008. – 176 с.
3. Барулин, Владимир Семенович. Социальная философия [Текст] : учебник / В. С. Барулин, 2000. – 558 с.
4. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підруч. для вищ. навч. закл. / В.П. Андрущенко, Л.В. Губерський, М.І. Михальченко. – К.: Генеза, 2006. – 354 с.
5. Філософський словник соціальних термінів / Ред. рада Андрущенко В.П., Губерський Л.В., Кремень В.Г. та ін., 3-тє вид., доп. – К. – Харків: Р.И.Ф., 2005.

Допоміжна література

1. Белебеха, Иван Олексійович. Філософія українського світогляду [Текст] : навч. посіб. / І. О. Белебеха, 2013. – 400 с.
2. Бойченко, Иван Васильович. Філософія історії [Текст] : підруч. для вищ. навч. закл. / І. В. Бойченко, 2000. – 723 с.
3. Горлач, Николай Иванович. Философия ценностей [Текст] : моногр. / Н. И. Горлач, С. А. Заветный, А. В. Кострикин, 2010. – 484 с.
4. Горський В.С. Історія української філософії [Текст] : Підруч. для студ. вищ. навч. закладів / В. С. Горський, К. В. Кислюк, 2004. – 488 с.
5. Заветний, Сергій Олександрович. Філософія впливу [Текст] : монографія / С. О. Заветний, О. С. Пономарьов, С. М. Пазиніч, 2011. – 204 с.
6. Історія української філософії [Текст] : підручник / ред. А. Б. Кулачок, 2008. – 624 с.
7. Кривуля, Олександр Михайлович. Філософія [Текст] : навч. посіб. / О. М. Кривуля, 2010. – 592 с.
8. Філософія історії: Навч. посіб. /Т.І.Яшук. – К.: Либідь, 2004. – 246 с.

9. Філософія науки [Текст] : навч. посіб. / Л. В. Фірсова [та ін.] ; за ред. Л. В. Фірсової, 2003. – 336 с.
10. Философия общения [Текст] : монография / В. Г. Кремень [и др.], 2011. - 440 с.
11. Черных, Игорь Петрович. Философия [Текст] : учеб. для студ. с.-х. вузов / И. П. Черных, Л. В. Фирсова, В. Ф. Черников, 2013. – 364 с.

Електронний ресурс

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ДБТУ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Питання для самоконтролю

1. Специфіка соціального пізнання.
2. Суспільствознавство як система.
3. Специфіка предмета соціальної філософії.
4. Гуманістична спрямованість соціальної філософії.
5. Основні методологічні принципи соціальної філософії.
6. Категорії соціальної філософії.
7. Співвідношення особистісного та суспільного начала в людському бутті.
8. Наукові концепції походження людини.
9. Соціально-філософська проблематика в філософії античності.
10. Соціально-історична характеристика епохи Нового часу.
11. Соціально-філософські ідеї в німецькій класичній філософії.
12. Становлення соціальної філософії марксизму.
13. Власність і відчуження як соціально філософська проблема.
14. Концепція “ідеальних типів” М. Вебера.
15. Основні проблеми і напрямки розвитку соціальної філософії ХХ століття (екзистенціалізм, позитивізм, релігійна філософія).
16. «Історична морфологія» О. Шпенглера.
17. А. Тойнбі про коловорот локальних цивілізацій.
18. Концепції соціальної дії і комунікативної дії в соціальній філософії (Т. Парсонс, Ю. Хабермас).
19. Сучасна соціально-філософська думка.
20. Поняття соціального у філософії. Соціум як історичний процес.
21. Матеріальне та ідеальне, об’єктивне та суб’єктивне в суспільстві.
22. Основні сфери життєдіяльності суспільства.
23. Діяльність як засіб існування соціального.
24. Природа і суспільство.
25. Різноманіття культур, цивілізацій в сучасному світі.
26. Проблема сенсу історії.
27. Матеріальне виробництво як основа існування та розвитку суспільства.
28. Специфіка духовного виробництва.
29. Виробництво потреб.
30. Зовнішні та внутрішні чинники розвитку виробництва.
31. Наука як соціальний інститут і чинник розвитку виробництва.
32. Соціально-філософський зміст постановки питання про причини, характер, і наслідки глобальних проблем ХХ ст.
33. Народонаселення — передумова та суб’єкт історичного процесу.
34. Співвідношення природного і соціального в житті суспільства.
35. Еволюція філософських поглядів на природу суспільства.
36. Цивілізація: історія поняття.
37. Рушійні сили та суб’єкти суспільного розвитку.

38. Соціально-етнічні спільності людей та тенденції їх розвитку.
39. Етносоціальна культура як чинник гармонізації національних і міжнаціональних відносин.
40. Особистість у вимірах філософського аналізу.
41. Людина, індивід, особистість.
42. Соціальні потреби та інтереси.
43. Життєва позиція особистості.
44. Діяльність як спосіб існування соціального.
45. Сутність духовного життя суспільства.
46. Сутність науково-технічної революції.
47. Політична система суспільства.
48. Національна держава і громадянське суспільство.
49. Сутність духовного життя суспільства.
50. Особливості духовної культури суспільства.
51. Цінності в житті людини та суспільства.
52. Історичний розвиток філософських уявлень про цінності.
53. Ієрархія цінностей людського буття.
54. Цінності як ядро світоглядної проблематики.
55. Закономірності розвитку науки.
56. Наука як феномен культури.
58. Поняття соціального передбачення і прогнозування майбутнього.
59. Людство на шляху до нової цивілізації.
62. Соціально-філософська думка в Україні.
63. Витоки соціально-політичних вчень в Україні.
64. Натуралістично-позитивістські та соціальні ідеї в українській філософії.
65. Соціально-філософські мотиви у творчості Т. Шевченка і І. Франка.
66. Філософсько-історична концепція М. Грушевського.
67. Екологія та екологічні проблеми в Україні.
68. Парадигми мікросоціології — світосистемний аналіз.
69. Соціальна динаміка як парадигма макросоціології.
70. Парадигми макросоціології: цивілізаційний підхід.

Навчальне видання

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ

Методичні вказівки
до самостійного вивчення дисципліни

Автор-укладач

КОБЕЛЄВА Даля Леонідівна

Формат 60x84/16

Гарнітура Times New Roman

Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.

Ум. друк. арк. _.

Тираж ___ пр.

Державний біотехнологічний університет
м. Харків, 61002, вул. Алчевських, 44